

NÓGRÁD VÁRMEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

Beszámoló az Agrárminisztérium részére
a Nógrád Vármegyei Kormányhivatal Agrárügyi Főosztály által
2024. évben végzett
hatósági ellenőrzésekről

Készült: 2025. január 22.

Jóváhagyta:

dr. Szabó Sándor
főispán

A hatósági ellenőrzések lefolytatásáról szóló beszámolási kötelezettségre vonatkozóan a fővárosi és vármegyei kormányhivatalokról, valamint a járási (fővárosi kerületi) hivatalokról szóló 568/2022. (XII.23.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rend.) 28. § (3) bekezdés rendelkezése szerint a fővárosi és vármegyei kormányhivatal ellenőrzési jelentést készít, és megküldi a szakmai irányító miniszternek az ellenőrzési időszakot követő 30. napig.

E kötelezettség teljesítése érdekében a Nógrád Vármegyei Kormányhivatal Agrárügyi Főosztály az Agrárminisztériumot, mint szakmai irányítót a szervezeti egységei által növény- és talajvédelmi, halgazdálkodási, vadászati, valamint földművelésügyi hatósági jogkörben, 2024. évben lefolytatott hatósági ellenőrzésekről, azok tapasztalatairól az alábbi beszámolóval tájékoztatja.

I.

Földművelésügyi Osztály

2024. évben termeléshez kötött extenzív és intenzív gyümölcscsültetvény támogatáshoz kapcsolódóan 217 parcella esetében 84 ügyfél volt érintett. Azon kérelmekhez kapcsolódóan, melyek esetében a jogszabályban előírt éven belüli ellenőrzésének meg kellett történni, a helyszíni szemle lefolytatásra került a hatósági bizonyítvány kiállításához.

Gyümölcscsültetvény telepítési hatósági jogkörben 2024. január elsejét követő telepítési szándék bejelentés 3 db volt. Az ellenőrzések ezen esetekben teljes körűen megvalósultak, jogszabálysértést nem tárt fel a hatóság.

Agrárkár-enyhítés, hatósági helyszíni ellenőrzés: A 27/2014. (XI.25.) FM rendelet 4. § (1) bekezdése alapján 2024. évben elektronikus káresemény bejelentő felületen összesen 120 db mezőgazdasági káresemény bejelentés történt, 715 parcellát érintően, bejelentett terület 5742 ha volt, melyből 3918 ha-on került sor helyszíni szemlére. A feladat határidőben történő ellátásának feltételei (személyi, tárgyi, műszaki) biztosítottak voltak. Az informatikai háttér (KMTR mint szakrendszer, tablet) több esetben problémát okozott, a szakrendszer nehezen vagy egyáltalán nem volt elérhető, ami időnként az ellenőrzés félbehagyásához vagy megismétléséhez vezetett.

A 27/2014. (XI.25.) FM rendelet 9. § (1) bekezdése alapján a mezőgazdasági termelőknek elektronikus kérelembenyújtó felületen – tárgyév november 30-ig – kárenyhítő juttatás iránti kérelmet lehetett benyújtani az agrárkár-enyhítő szervhez (Magyar Államkincstár). Ezek a kérelmek adminisztratív ellenőrzésre az agrárkár-megállapító szerv részére kerültek átadásra elektronikus úton. 2024-es kárenyhítési évben 61 db kárenyhítő juttatás iránti kérelem érkezett, melyből 4 kérelem adminisztratív ellenőrzése folyamatban van.

A Közös Agrárpolitikából és a nemzeti költségvetésből finanszírozott intézkedésekkel összefüggő elháríthatatlan külső ok (vis maior) esetén alkalmazott eljárásról szóló 23/2024. (IV.9.) AM rendelet alapján, az elháríthatatlan külső ok (vis maior) elismerésére irányuló I. fokú eljárásban a mezőgazdasági üzem földterületét érintő természeti csapás tekintetében, az agrárkár-megállapító szervként az Osztály, mint szakhatóság működik közre. 2024. évben 17 ügyfelet érintően adott ki a szakterület szakhatósági állásfoglalást, a megkereső hatóság részére.

Haltelepítés ellenőrzésére 3 halgazdálkodásra jogosult bejelentése alapján került sor. Szabálytalanságot nem észlelt a hatóság, a kihelyezést szakszerűen végezték. Ökológiai célú szelektív halászat ellenőrzésére 1 esetben került sor. A kutatást végző halászati engedélye, a halászhoz használt halászgép érintésvédelmi és nyilvántartási igazolása a helyszínen bemutatásra került. 5 horgászverseny ellenőrzése valósult meg. Az ellenőrzés szabálytalanságot nem talált, 2 esetben került sor anyahal befogás ellenőrzésére, valamint 2 helyszínen a horgászat szabályainak és személyi feltételeinek betartása került ellenőrzésre.

Társas vadászat ellenőrzésre 2 esetben, vadhűtő ellenőrzésére 4 helyszínen került sor. Az ellenőrzések során jogszabálysértés megállapítására nem került sor.

II.

Növény- és Talajvédelmi Osztály

Az Agrárügyi Főosztály, Növény- és Talajvédelmi Osztály a Nógrád Vármegyei Kormányhivatal Szervezeti és Működési Szabályzata, Ügyrendjében foglaltaknak megfelelően végezte munkáját, a 2024. évi Hatósági Ellenőrzési tervhez igazodva az ellenőrzési feladatokat vármegyei illetékességgel az alábbiak szerint látta el.

Növényvédelmi szakterület

A növényvédő szerek, mint veszélyes anyagok forgalmazóinál tárgyévben 60 ellenőrzés lefolytatására került sor. Az ellenőrzések során a növényvédelmi felügyelők vizsgálták a forgalmazás személyi és tárgyi feltételeinek meglétét, valamint a forgalmazott készítmények csomagolástechnikai előírásoknak való megfelelését, illetve, hogy a szavatossági időn túl nem történik-e forgalmazás. A tapasztaltak szerint vármegyénkben a növényvédő szer forgalmazás személyi és tárgyi feltételei valamennyi vizsgált kereskedelmi egységben a jogszabályoknak megfelelően adóttak. A vármegyében működő valamennyi növényvédő szer forgalmazó vállalkozás ellenőrzésre került. Termésnövelő anyagot minőségi ellenőrzés céljából 8 alkalommal mintáztott az osztály. Két CE jelölésű műtrágya esetén hatósági eljárást kellett indítani, mert a tápelem tartalom a vonatkozó laborvizsgálat alapján jelentősen eltért az EU megfelelési nyilatkozattól. Növényvédő szert minőségi ellenőrzés céljából 4 alkalommal mintáztott az osztály. A növényvédő szerek esetében nem tapasztalt a hivatal hatóanyag eltérést, ezért hatósági eljárás nem indult e témában.

Engedélyköteles termékek felhasználásának termőhelyi ellenőrzését az osztály munkatársai 15 alkalommal végeztek. Az ellenőrzések megállapításai alapján egy esetben vált szükségessé hiánypótlás (permetező gép műszaki alkalmasságával kapcsolatos dokumentáció tárgyában).

A növényvédő szerek felhasználásával és tárolásával összefüggésben telephelyi (KM/F, AKG ellenőrzésekkel együtt) ellenőrzést 20 esetben végeztet a hatóság. A helyszíni szemlék megállapításai alapján elmondható, hogy a növényvédelmi tevékenység a vonatkozó jogszabályok előírásainak megfelelően történt. Az integrált növényvédelem alapelveinek betartása vonatkozásában nem volt megállapítható hiányosság. A 43/2010. (IV.23) FVM rendelet 1/A. § (3) szerint a földhasználónak ezen alapelvek szerint kell végeznie a növényvédelmi tevékenységet, konkrét joghatás egyelőre nem köthető a valamely alapelv figyelmen kívül hagyása esetéhez. Ezen gazdálkodók figyelmét felhívta a hatóság arra, hogy törekedjenek az ajánlások betartására, továbbá arra, hogy várhatóan a jövőben szigorúbb szabályozás alá kerül tárgyi kötelezettség.

Károsítók elleni védekezési kötelezettség betartásának ellenőrzése

A szomszédos mezőgazdasági termelést veszélyeztető, ill. allergén hatású gyomnövények (nem parlagfű) elleni védekezési kötelezettség elmulasztása miatt 35 ellenőrzés (a visszaellenőrzések számával együtt) történt, részben közérdekű bejelentések alapján. A megállapítások eredményeként tárgyévben 15 esetben indult gyommentesítési kötelezettség elmulasztása tárgyában hatósági eljárás. Az értesítési irat átvételét követően 10, míg a felszólító végzés közzétételét követően további 4 ügyfél tett eleget mentesítési kötelezettségének, csupán 1 esetben vált szükségessé növényvédelmi bírság kiszabása az önkéntes teljesítés elmaradása miatt, 15.000 Ft összegben.

Az ingatlanügyi hatóság által beazonosított parlagfűvel fertőzött területek kapcsán 130 helyrajzi számot érintően 203 ha nagyságú területen indítottunk hatósági eljárást. 17 esetben, összesen 57 ha nagyságú területen közérdekű védekezés elrendelésére is szükség volt. Az elvégzett közérdekű védekezések minden esetben visszaellenőrzésre kerültek fényképfelvételekkel is dokumentáltan. Parlagfű elleni védekezési kötelezettség elmulasztásával összefüggésben összesen 1,2 millió Ft növényvédelmi bírságot szabott ki a hatóság.

Növényi termék ellenőrzés

Az élelmiszer-előállítás és -forgalmazással kapcsolatos adatszolgáltatásról és nyomon követhetőségről szóló 3/2010 (VII.5) VM rendelet alapján az első magyarországi tárolási helyen történő import áruk bejelentése 19 esetben érkezett. Ennek nyomán 3 vizsgálat történt, a vizsgált termékek megfelelő minőségűek voltak.

Tárgyévben összesen 220 ellenőrzésre került sor. Az ellenőrzések keretében 367db zöldség- ill. gyümölcs tétel (186 db hazai, 124 db tagállami és 57 db 3. országból származó) vizsgálata történt meg.

Az ellenőrzött 367 zöldség-gyümölcs tétel közül 364 db megfelelőknek minősült, 3 db kifogásolásra került.

Az eljárás alá vont tételekhez kapcsolódó eljárásokban összesen 65.289 Ft élelmiszer ellenőrzési bírságot, és 12.900 Ft eljárási költséget állapított meg a hatóság.

Laboratóriumi vizsgálatra 56 db mintavétel történt (2 db radioanalitikai vizsgálat, 43 db növényvédőszer-maradék vizsgálat, A laborvizsgálati eredmények alapján hatósági eljárás indítása tárgyévben nem vált indokoltá.

Növény-egészségügyi ellenőrzések

Növény-egészségügyi hatósági ellenőrzéseket 130 alkalommal végeztek a növényvédelmi felügyelők. A termelők az ide kapcsolódó tevékenységüket szabályosan végezték, a zárlati intézkedésekben foglaltakat betartották, a korábbi években tapasztaltakhoz hasonlóan, új hatósági intézkedése meghozatalára nem volt szükség.

Őszi búza hatósági mintavétele 35 esetben történt (25 Fusarium spp. 10 Tilletia spp. vizsgálat). Áruburgonya táblák és tárolók hatósági növény-egészségügyi ellenőrzése 9 esetben történt meg. Faanyag hőkezelő üzemek éves hatósági ellenőrzésére 2 esetben került sor.

Globoderea rostochiensis károsító fertőzöttség miatt fennálló zárlattal kapcsolatos ellenőrzés 11 alkalommal valósult meg. A megállapítások szerint a zárlati intézkedésekben foglaltakat az ügyfelek betartották, új intézkedés meghozatala nem vált indokoltá, illetve a következő években a megfelelő várakozási idők leteltével ezek a zárlatok előreláthatólag feloldásra kerülhetnek.

Gyümölcs, dísznövény és erdészeti szaporítóanyag előállítás, ill. forgalmazás ellenőrzése 45 alkalommal történt, a forgalmazás a vármegyénkben helyhez kötött forgalmazóknál minden esetben jogszerűen zajlott. Egy esetben vizsgálatköteles növényi vírust (Chesnut mosaic virus) mutatott ki a laborvizsgálat szelídgesztenye (Castanea sativa) csemetékből. Vetőburgonya szaporítóanyag ellenőrzése 15 tétel esetében történt meg, a forgalmazott ültető gumó a közösségi és hazai jogszabályi előírásoknak minden esetben megfelelt.

Növény-egészségügyi export vizsgálatból 13 db történt.

Talajvédelmi szakterület

A talajok fenntartható használatára vonatkozó szabályok betartásának ellenőrzésére tárgyidőszakban 74 ellenőrzés történt.

Az európai uniós támogatások feltételrendszeréhez kapcsolódóan az osztály munkatársai 27 5 alkalommal Feltételeesség keretében végeztek ellenőrzéseket. Agrárkörnyezetgazdálkodási (AKG) és Ökológiai (ÖKO) célprogramokban érintett gazdálkodók ellenőrzése 19 esetben valósult meg. Az AKG/ÖKO ellenőrzésekhez kapcsolódóan 6 esetben került sor mintavételre. Rögzíthető, hogy a vizsgálatok során nem tapasztaltak a munkatársak idén sem, ahogyan a korábbi években sem, olyan jogsértést, aminek eredményeképpen támogatás csökkentését eredményező megállapítást lett volna szükséges tenni.

Lakossági bejelentés alapján 3 alkalommal, Off-road tevékenység miatti vízerózió miatt kellett helyszíni ellenőrzéseket lefolytatni. Ezen ellenőrzések nyomán 484.689 Ft talajvédelmi és 50.000 Ft végrehajtási bírság megállapítására került sor, valamint megtörtént az alapvető jogok biztosának és

a Nógrád Vármegyei Főügyészség tájékoztatása is. Nitrát ellenőrzés 5 esetben történt, melyek során jogsértés nem merült fel. Engedélyezési eljárásokban szakhatóságként való működés során, valamint szakkérdés vizsgálatához kapcsolódóan 47 esetben végeztet a szakterület ellenőrzést, melynek során valamennyi esetben jogszabályoknak való megfelelést tapasztalt. A szakkérdés vizsgálatok számának jelentős csökkenése annak köszönhető, hogy a jogszabályi változások következtében a növény- és talajvédelmi szakterületnek nem kell vizsgálnia 2024-től a 400 m² alatti végleges máscélú hasznosítások környező termőföldekre gyakorolt hatását.

III.

Összegzés

A lefolytatott helyszíni ellenőrzések alapján a feltárt jogsértő állapotok száma arányosan nem emelkedett. Azokban az esetekben, ahol a jogszabály lehetővé teszi, a bírság kiszabása szankció helyett figyelmeztetést alkalmazott a hatóság.

Az ellenőrzések tehát hasznosnak bizonyultak, mivel egyrészt segítették a hatóságot az egyes ügyfelek tevékenységi körülményeinek megismerésében, másrészt az érintettek a mindennapokban érezhették a hatóság segítő jellegű együttműködését és figyelmét, valamint a tett intézkedések eredményeképpen javult az általuk folytatott tevékenység jogszerűsége, nőtt az ügyfelek önkéntes jogkövetési hajlandósága.

Készítette

Dr. Szabó Sándor főispán nevében és megbízásából:

dr. Papp Szilárd
főosztályvezető